

TER BESLISSING

Datum

29 april 2026

Onze referentie

IenW/BSK-2026/78839

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir. Internationaal
Team Ruimtevaart

Beslistermijn

6 mei 2026

Bijlage(n)

3

Aan

Minister

nota

Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC): EU-
ruimtevaartagentschap en aanpassing verordening
2021/696

Aanleiding

Op dinsdag 7 april 2026 publiceerde de Europese Commissie (hierna: Commissie) een voorstel tot een verordening voor het European Union Space Services Agency en aanpassingen in de verordening 2021/696 (de huidige basis voor het EU-ruimtevaartprogramma). Met deze nota wordt het concept BNC-fiche voor dit voorstel voor een verordening aan u voorgelegd.

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is eerstverantwoordelijk voor de Nederlandse vertegenwoordiging bij dit EU-agentschap voor het ruimtevaartprogramma (EUSPA), en daarmee voor dit BNC-fiche. Dit fiche is opgesteld in nauwe samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat dat Rijksbreed het coördinerend ministerie is voor het thema ruimtevaart.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om uiterlijk 6 mei akkoord te gaan met de inhoud van het bijgevoegde BNC-fiche. Uw tijdige akkoord is nodig zodat het fiche via de ambtelijke voorportalen (BNC en CoCo) doorgeleid kan worden naar de Ministerraad van 13 mei.

Het is denkbaar dat het BNC-fiche na bespreking in het BNC-overleg of de CoCo nog op enkele punten wijzigt. Indien dit de inhoud wezenlijk raakt, zal dit aan u worden voorgelegd voorafgaand aan de bespreking in de Ministerraad.

Kernpunten

- Het EU-ruimtevaartagentschap (European Union Agency for the Space Programme, EUSPA) heeft zijn huidige juridische grondslag in de verordening 2021/696. Deze verordening is gekoppeld aan het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027.
- Met dit voorstel tot een nieuwe verordening beoogt de Commissie voor dit EU-agentschap een zelfstandige en langdurige juridische grondslag te creëren, losgekoppeld van de EU-begrotingscycli.
- Het voorstel bouwt in grote mate voort op de bepalingen en afspraken in de oorspronkelijke verordening 2021/696.
- Er is sprake van een aanzienlijke groei van het aantal taken dat de Commissie bij het agentschap belegt en eraan toevertrouwt. Nieuwe taken omvatten onder andere die rond een aardobservatiedienst voor overheidsgebruikers (EOGS), (beveiligde) satellietcommunicatie

(GOVSATCOM, IRIS², Secure Connectivity), ruimteweer, toegang tot de ruimte.

- De indruk van het voorstel is positief. De bestendige langdurige basis voor het agentschap versterkt en consolideert de ruimtevaartinzet van de Unie, wat bijdraagt aan Europese strategische autonomie, weerbaarheid, innovatie en concurrentievermogen van de EU en Nederland.
- De voorgestelde inzet voor de onderhandeling is om meer duidelijkheid en concretisering te krijgen rond:
 - de precieze afbakening van de taken die aan het agentschap worden toevertrouwd,
 - de criteria die de Commissie zal hanteren om te beoordelen of het agentschap voldoende operationeel gereed is om nieuwe of aanvullende taken naar behoren uit te voeren,
 - en het onderscheid tussen taken van dit EU-agentschap ten opzichte van de technologieontwikkelingstaken van het European Space Agency (ESA, non-EU-organisatie) en het voorkomen van duplicatie van taken,
- Nederland is kritisch over de aanpassingen rond de organisatie en stemregels van de raad voor beveiligingsaccreditatie, waarin beveiligingsexperts van de lidstaten zitting hebben (Security Accreditation Board, hierna: SAB). Enkele van deze aanpassingen raken de onafhankelijkheid van deze raad. Het is cruciaal dat de SAB haar rol onafhankelijk kan blijven uitvoeren zonder een te dwingende rol van de Commissie.
- Dit voorstel dient beoordeeld te worden binnen een bredere context van voorstellen rond het EU-ruimtevaartprogramma die momenteel ook nog in onderhandeling zijn, zoals het European Competitiveness Fund (ECF) en de EU Space Act.
- Het voorstel beoogt een aanpassing van de naam van het agentschap naar *European Union Space Services Agency*, om het meer operationele en meer dienstverlenend karakter van het agentschap te onderstrepen. Uit informele kanalen blijkt dat de afkorting EUSPA zal worden gehandhaafd.
- Tenslotte voorziet het voorstel in enkele aanpassingen en overgangsbepalingen in de huidige verordening 2021/696.

Datum

29 april 2026

Onze referentie

IenW/BSK-2026/78839

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal

Dir. Internationaal

Team Ruimtevaart

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

Krachtenveld

We zitten vroeg in het proces en het Europese krachtenveld is momenteel nog beperkt duidelijk. Meerdere lidstaten toonden zich inmiddels kritisch over de aanpassingen rond de SAB-procedures.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

Het huidige EU-agentschap (Agency for the European Union Space Programme, EUSPA), is in 2021 opgericht als onderdeel van de verordening 2021/696 die het EU-ruimtevaartprogramma vaststelt. Nederland is binnen EUSPA vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur (Administrative Board), waar IenW de vicevoorzitter en gedelegeerde levert, plus een expert vanuit het ruimtevaartagentschap van de Rijksoverheid (NLSA), en daarnaast in de SAB (de National Security Authority, vanuit de AIVD).

De huidige verordening loopt aan het eind van de huidige EU-begrotingscyclus. Inhoudelijk wordt het EU-ruimtevaartprogramma ondergebracht in het European Competitiveness Fund (ECF), waarover nog onderhandeld wordt, en waarover o.l.v. EZK reeds een fiche met de Tweede Kamer is gedeeld. Met het voorliggende voorstel voor het EU-agentschap wordt los van het ECF een stabiele en eigenstandige grondslag gecreëerd voor dit agentschap.

Dit voorstel zal worden behandeld binnen de raads werkgroep voor concurrentievermogen (COMPET), waaraan doorgaans de Minister van Economische Zaken en Klimaat deelneemt. De Nederlandse positiebepaling in de onderhandelingen zal worden vastgesteld in nauwe samenwerking met onder meer het ministerie van EZK en de Nederlandse permanente vertegenwoordiging bij de EU (PV-EU).

Nieuw in het BNC-proces is het advies van het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). Deze heeft o.a. geadviseerd nader inzicht te verkrijgen in de gevolgen van deze verordening voor regeldruk. Het fiche geeft aan dat dit aansluit op de algemene appreciatie dat dit voorstel nadere duidelijkheid en concretisering behoeft.

Datum

29 april 2026

Onze referentie

IenW/BSK-2026/78839

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir. Internationaal
Team Ruimtevaart

Aan

Minister

Bijlage(n)

3

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1.	BNC-fiche EU-ruimtevaartagentschap	
2.	Voorstel tot verordeningen EU-ruimtevaartagentschap <i>"European Union Space Services Agency and amending regulation (EU) 2021/696"</i>	
3.	Appreciatie door Adviescollege Toetsing Regeldruk	